

Język polski

Grażyna KULESZA
Jacek KULESZA

Zeszyt ćwiczeń z wiadomościami
do kształcenia językowego
dla klasy czwartej szkoły podstawowej

Rodzinie i Przyjaciołom

SPIS TREŚCI

Rozdział I

Miej klasę! – rozmawiajmy

Znaki, które nas otaczają	3
Imię czy nazwisko	5
Kulturalne rozmowy	7

Rozdział II

Koniec języka węz za przewodnika

Porządki w literach – alfabet	9
Głoski słyszę, litery piszę	12
Odróżniaj samogłoskę od spółgłoski!	13
Jedna samogłoska = jedna sylaba	15

Rozdział III

Zajrzyj do części mowy

Rzecz w klasie, dokazują, czyli czasownik w akcji	18
Udany połów bezokoliczników	21
Wśród osobowych form czasownika	23
Nadszedł czas na czas	25
Urodzaj na rodzaj	27
Kto? Co? – rzeczownik	30
Porządki w przypadkowej szafie	34
W przymiotnikowym królestwie barw, smaków i zapachów	38
Przymiotnik do rzeczownika? Jak uła!	40
Pomocnik detektywa – przysłówek	43
Taki mały, a rządzi!	46
Na raz, na dwa, na trzy – liczebniki!	48

Rozdział IV

Trzymaj rękę na pulsie, rozpoznawaj wypowiedzenia

Na dobrej drodze do swojego zdania	50
Zrozum! Zrozumiesz? Zrozumiem	52
Miło mi szalenie, poznaj podmiot i orzeczenie	55
Rozwijaj zdania, wiąż wyrazy	57
Klucz do pojedynczych i złożonych zdań	59
Przecinek tu, przecinek tam – ja im wszystkim radę dam!	61

Rozdział V

Złap byka za rogi – ortografia w małym palcu

Od kropki do nawiasu, czyli o znakach interpunkcyjnych	63
Córka króla przeszła próbę, czyli o ó	65
O malutkim uparciuchu na początku i końcu, czyli o u	68
Porządek na warzywnych grządkach, czyli o rz	71
Słońce praży, żółw na plaży, czyli o ż	72
Zuchwały chochlik kocha śmiech, czyli o ch	75
Hałas z błahego powodu, czyli o h	76
Wielka czy mała litera, zawsze dobrze wybieraj!	79
Nie bądź nieukiem, o nie!	81

Rozdział VI

Podążaj po nitce do słownikowego kłębka

Do codziennego użytku – słownik ortograficzny	83
Słownik języka polskiego pomoże Ci w kłopotcie	85

Rozdział VII

Złap wiatr w żagle i napisz...

Wizytówka	88
Adres	89
Kartka pocztowa	90
Dialog	92
Zaproszenie	94
Ogłoszenie	95
Przepis	96
List	98
Kartka z pamiętnika	101
Opis	103
Opowiadanie	105

ZNAKI, KTÓRE NAS OTACZAJĄ

Profesor tłumaczy

Wokół nas roi się od znaków, np. zielone światło, uśmiech na twarzy mamy, ;-). Przy pomocy takich sygnałów przekazywane są różne informacje, np. wolna droga, mama jest w dobrym humorze, żartuję. Temu, kto rozumie różne sygnały, łatwiej w życiu.

1 Wytłumacz, co znaczy:

<i>czerwony samochód z wyjąca syreną</i>	pożar
<i>granatowe niebo, silny wiatr</i>
<i>dzwonek w szkole</i>
<i>biały orzeł na czerwonym tle</i>
<i>długi, ciągły sygnał w telefonie</i>
<i>zaczerwienione policzki</i>

Profesor tłumaczy

Znaki można podzielić na:

- **naturalne:** gesty, znaki przyrody (m.in. ślady zwierząt, znaki na niebie, kolor liści) itp.;
- **umowne:** słowa, proste rysunki, znaki graficzne (litery alfabetu, znaki interpunkcyjne), symbole na mapie itp.

2 Z jakich znaków skorzystasz:

- opowiadając koledze o filmie –
- pytając mamę, która wyjechała, jak ugotować ziemniaki –
-
- nakazując kolegom, aby natychmiast umilkli –

3 Podaj przykłady kilku:

- znaków interpunkcyjnych –
- symboli matematycznych –

4 a) Co to za znaki? Podpisz zdjęcia, wykorzystując podpowiedzi z ramki.

zakaz wjazdu • stop • zakaz ruchu pieszych •
zakaz ruchu w obu kierunkach

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

b) Jak nazywa się taki typ znaków?

5 Skreśl niewłaściwe podpisy chochlika i napisz, co naprawdę oznaczają wszystkie rysunki.

zoo

.....
.....

sprzedaż sztuców

.....
.....

sklep meblowy

.....
.....

lampka nad łóżkiem

.....
.....

Liczy się każda
kropka!

Uwaga! Wilki!

Biegnij razem
z nami!

Spacer to zdrowie!

IMIĘ CZY NAZWISKO

Profesor tłumaczy

Nazwisko wydaje się nam dziś o wiele ważniejsze niż imię. (...) Czy zawsze jednak tak było? Czy zawsze nazwisko było ważniejsze od imienia?

Otóż nie zawsze. Co więcej, były niegdyś takie czasy, że nazwisk w ogóle nie znano. Nazwisko, dziedziczone z ojca na syna i oznaczające przynależność do rodziny, do rodu, jest zjawiskiem późniejszym i ustala się na dobre w całym społeczeństwie dopiero w ciągu XIX wieku.

Tymczasem imię (...) nadawane pierwotnie przy postrzyżynach (dawnym obrzędzie obcięcia włosów chłopcu, połączonym z przejściem chłopca spod opieki matki pod opiekę ojca), potem na chrzcie, wreszcie od razu po urodzeniu – występuje już w najdawniejszych znanych nam czasach.

Tak więc najpierw ludzie posiadali tylko imiona. Przewisko, a potem nazwisko – pojawiło się wówczas, gdy trzeba było odróżnić kilka osób noszących to samo imię. Jeśli na przykład w tej samej wsi było trzech Bartłomiejów, z konieczności każdemu dano inne przewisko, które mogło stać się nazwiskiem. A więc Bartłomieja, który przybył spod Gdańska, nazywano „Gdańskim”, Bartłomieja noszącego zimą czapkę z baraniego kożucha, przezywano „Baranem”, trzeciego zaś, którego ojciec miał na imię Paweł – „Pawlakiem”. Nazwiska, które zaczęły się utrzymywać w Polsce w XV wieku, pisano zawsze po imieniu, jako część stanowiącą jak gdyby uzupełnienie, dodatek. W Polsce pisanie nazwiska przed imieniem jest czymś sztucznym. Oczywiście, w spisach alfabetycznych jest to konieczne – ale w pozostałych przypadkach jest niezgodne z tradycją i po prostu błędne. Pamiętajmy o tym, gdy przedstawiamy się komuś, czy podpisujemy coś: najpierw imię, potem nazwisko!

fragment książki Witolda Pawła Cienkowskiego „Z tajemnic języka”

1 Zapisz w zeszycie cztery pytania dotyczące tekstu „Imię czy nazwisko”. Posłuż się np. słowami: *kto? co? kiedy? gdzie? jak? po co? dlaczego? ile?* (staraj się nie używać wyrazu *czy*).

2 a) Zapisz poprawnie swoje imię i nazwisko.

b) Sprawdź, czy właściwie podpisałeś swoje książki i zeszyty.

3 Uzupełnij podane niżej zdania właściwymi formami słowa: „imię”.

Podaj mi swoje

Nie znasz mojego

Moi dwaj najbliżsi koledzy mają takie same

Nie mów źle o jej

Przygotuj wizytówki z naszych gości.

Ciekawostka

W Bułgarii właściwie do tej pory nie ma nazwisk.

Natomiast Węgrzy i Japończycy zawsze i obowiązkowo piszą nazwisko przed imieniem.

4 Rozwiąż krzyżówkę, wpisując imiona, od których zostały utworzone podane zdrobnienia. Litery w zaznaczonych polach odczytane kolejno utworzą rozwiązanie.

1. Jędrus

2. Poldek

3. Lolek

4. Arek

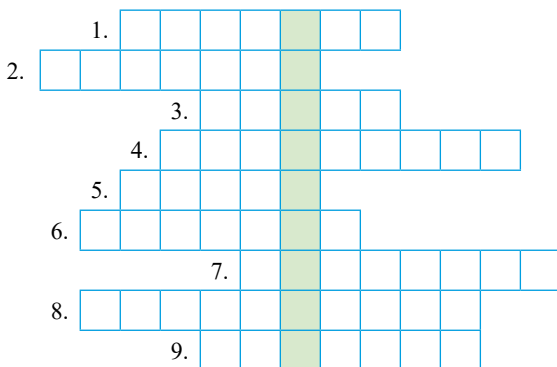
5. Kubuś

6. Grażka

7. Mirek

8. Ola

9. Kajtuś

5 Od imion: Katarzyna, Bartłomiej, Zofia, Jan, Stanisław utwórz zdrobnienia. Zapisz je w zeszytcie według poniższego wzoru.

Wzór: Barbara

Basia

Basieńka

6 Wyobraź sobie, że do Twojej szkoły mogłyby chodzić tylko te dzieci, których imiona rozpoczynają się na literę K. Zapisz w zeszytcie dziesięć takich imion (męskich i żeńskich).

7 Które ze znanych postaci mają na imię tak jak Ty? Zapisz w zeszytcie ich nazwiska.

8 Napisz przykłady miłych przezwisk (żartobliwie nadanych nazw), jakich używacie w klasie.

Uwaga! Przezwyiska nie mogą być złośliwe, obraźliwe!

9 Zapisz w zeszytcie 2-3 cechy, jakie, Twoim zdaniem, ma osoba, na którą mówi się: Pchełka, Duży, Iskra, Ronaldo.

KULTURALNE ROZMOWY

1 a) Zapisz w zeszytcie zwroty powitalne i pożegnalne, które znajdziesz ukryte poziomo bądź pionowo w diagramie. Zwróć uwagę na poprawność ortograficzną (w razie potrzeby skorzystaj ze słownika ortograficznego).

R	T	A	B	D	O	S	J	U	T	R	A	M
D	E	C	Z	O	Ł	E	M	L	W	Y	G	T
O	F	H	U	P	D	O	B	R	A	N	O	C
S	Ł	O	Ń	U	Z	P	K	L	A	S	A	N
W	R	Ó	G	S	I	E	M	A	M	O	W	A
I	P	O	P	Ł	E	T	U	S	E	C	R	E
D	O	B	R	Y	Ń	W	I	E	C	Z	Ó	R
Z	I	E	L	S	F	I	S	R	G	E	Ć	A
E	H	E	J	Z	D	T	S	W	I	Ś	S	Z
N	A	R	S	E	O	A	L	U	F	Ć	N	I
I	L	P	O	N	B	M	O	S	A	N	I	E
A	O	A	K	I	R	U	Ż	E	G	N	A	M
S	Z	A	F	A	Y	B	R	A	W	O	T	U
Z	S	Z	C	Z	Ę	Ś	Ć	P	B	O	Ż	E

b) Wskaż zwroty, których można użyć, mówiąc do: księdza, dyrektora szkoły, koleżanki, mamy, starszej pani.

2 Uzupełnij podane zasady dobrego wychowania odpowiednimi wyrazami z ramki.

starszej • przywitać • lekceważenia • młodsza • chłopiec • 21⁰⁰ • pierwsza • ręk •
8⁰⁰ • kulturalnym • przedstawić • dziewczynce

- Jeśli chcesz być rozmówcą, zawsze pamiętaj, aby używać odpowiednich zwrotów, mówiąc do różnych osób.
- „Dzień dobry” pierwsza mówi osoba, mężczyzna kobiecie,
- Osoba, która wchodzi do pomieszczenia, zawsze się wita.
- Kiedy kłaniasz się komuś albo rozmawiasz z kimś starszym, nie możesz mieć w kieszeni (nawet gdy jest zimno na dworze), bo to oznaka
- Kiedy do kogoś dzwonisz, zawsze powinieneś się najpierw, a dopiero potem rozmawiać o jakiejś sprawie.
- Nie powinieneś dzwonić do kogoś przed i po, chyba że zdarzy się coś wyjątkowo ważnego.

3 Zapisz w zeszycie cztery przykładowe krótkie rozmowy telefoniczne.

PORZĄDKI W LITERACH – ALFABET

1 Oto przykład kilku początkowych i ostatniej litery alfabetu greckiego. Wytłumacz, skąd wzięło się słowo *alfabet*.

Wielka litera	A	B	Γ	Δ	E	Ω
Mała litera	α	β	γ	δ	ε	ω
Nazwa	alfa	beta	gamma	delta	epsilon	omega

Ciekawostka

Grecy nie zadali sobie wielkiego trudu, bo pismo przejęli od ludów północnośrodkowych (Fenicjan), zostawili nazwy i nawet z grubsza kolejność liter. Po semicku: *aleph*, *beth*, *lamed*, *gimel* (*aleph* znaczy „wół”, *beth* – „dom”, *lamed* – „dzida”, *gimel* – „wielbłąd”).

Profesor tłumaczy

Oto alfabet łaciński:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Do zapisu języka polskiego używa się alfabetu **polskiego**, popularnie zwanego **abecadłem**. Oparty jest on na alfabecie łacińskim i składa się obecnie z 32 liter:

A Ą B C Ć D E Ę F G H I J K L Ł M N Ń O Ó P R S Ś T U W Y Z Ź Ż

Litery z alfabetu łacińskiego: Q, V i X nie są zaliczane do liter polskiego alfabetu, gdyż występują tylko w wyrazach, które pochodzą z języka obcego. Alfabet powinieneś bardzo dobrze znać na pamięć, gdyż według niego ułożone są wyrazy w słownikach, encyklopediach, listach, spisach itp.

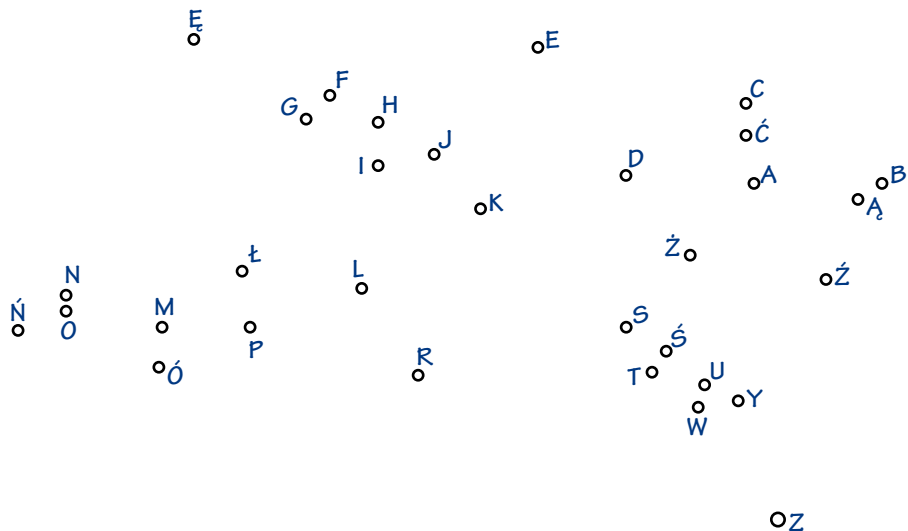
2 Zapisz litery języka polskiego, które nigdy nie występują na początku wyrazu.

Ciekawostka

Najczęściej występującą w polskich tekstach literką jest „a”, niewiele jej ustępuje „i”, najrzadziej Polacy piszą „ż”.

3 Połącz litery w kolejności alfabetycznej.

4 Sprawdź, czy podane niżej zdanie jest **pangramem**, czyli zdaniem, które zawiera wszystkie litery alfabetu.

Pchnąć w tę łódź jeża lub ośm skrzyń fig.

5 Zapisz w porządku alfabetycznym podane wyrazy, na kolorowo zaznacz pierwszą literę w każdym z nich.

wóz • król • jaskółka • góra • próg • skóra • córka • nóż

6 a) Podane słowa odnajdź w słowniku ortograficznym. Napisz, jaki wyraz znajduje się przed, a jaki po wybranym słowie.

- I. brzydki
- II. gorzki
- III. trudny

b) Zaznacz litery, które zdecydowały o kolejności wyrazów grupy I, II i III w słowniku.

c) Uzupełnij wniosek.

Wyrazy w słowniku są ułożone w porządku

O miejscu decyduje różniąca je litera.

7 Wpisz do diagramów wyrazy uporządkowane w kolejności alfabetycznej. Ostatnie litery czytane w pionie utworzą rozwiązanie.

a) miara	1.								
detal	2.								
życie	3.								
skarb	4.								
brama	5.								
kalif	6.								
żywot	7.								

..... – ułożony według tradycyjnego porządku zbiór liter jakiegoś pisma.

b) kokardka	1.									
kozactwo	2.									
konstabl	3.									
kozioróg	4.									
kociołek	5.									
kołowrót	6.									
komitywa	7.									

..... – spis przedmiotów należących do jakiegoś zbioru, najczęściej książek, ułożony w określonym porządku.

8 Odpowiedz jak najszybciej z pamięci:

- a) jaka litera występuje po **m**, przed **o**?
- b) jaka litera występuje po **s**, przed **u**?
- c) jaka litera występuje po **f**, przed **h**?

9 Wykreśl tę z trzech liter, która znajduje się w słowniku jako ostatnia z nich. Pozostałe litery czytane kolejno utworzą rozwiązanie. Zapisz je pod spodem.

bak ryd zoż pdo bwr żze zżn tas zaż lfł aeb uet

.....

GŁOSKI SŁYSZĘ, LITERY PISZĘ

Profesor tłumaczy

Najmniejszy znak pisma to **litera**, najmniejszy znak mowy to **głoska**.

W alfabecie łacińskim, na którym oparto alfabet polski, jest 26 liter, jednak głosek mamy w języku polskim ponad 40. Rwali włosy z głowy nasi przodkowie, którzy musieli zapisywać polskie wyrazy, bo brakowało im wielu liter. Jak zapisać głoski: **s, ś, sz**, skoro w alfabecie łacińskim była tylko jedna litera: **s**? Wymyślili dwa sposoby rozmnożenia łacińskich liter:

1. dopisali do łacińskich znaków dodatkowe elementy: kresczkę (**ń, ź, ć**) albo ogonek (**ą, ę**), albo kropeczkę (**ż**);
2. połączyli dwie (**sz**), a nawet trzy literki (**dzi**), aby oznaczyć jedną głoskę. Z tego drugiego powodu mamy trochę kłopotów, bo liczba liter w wyrazie nie zawsze równa się liczbie głosek, np.

Litery	Głoski
p-t-a-k = 4	p-t-a-k = 4
b-r-z-u-c-h = 6	b-rz-u-ch = 4
c-h-r-z-ą-s-z-c-z = 9	ch-rz-ą-sz-cz = 5

1 Przeczytaj głośno i starannie podane niżej zdanie, w którym kilka głosek zapisano za pomocą dwóch liter. Znajdź je i wypisz.

W Szczepreszynie chrząszcz brzmi w trzcinie, strząsa skrzydła z dżdżu, a trzmiel w puszczy, tuż przy Pszczynie, straszny wszczyna szum.

2 Zapisz wyrazy, w których występują podane niżej litery.

ź - ó - ą -

ś - ź - ę -

ń - ł - ć -

3 Uzupełnij podaną niżej tabelkę.

wyrazy	litery	liczba liter	głoski	liczba głosek
paszcza
.....	s-t-r-a-c-h
.....	g-rz-y-w-a
.....	5	4

4 Oto przykłady **anagramów**, czyli wyrazów utworzonych przez przedstawienie głosek (lub sylab) innego wyrazu. Odkryj, od jakich słów zostały utworzone, a dowiesz się, co potrzebne Ci jest w zimie.

tyran klisza wyżły paczka niska

.....

Profesor tłumaczy

Niektóre głoski w języku polskim zapisujemy dwojako: **ó-u**, **ch-h**, **rz-ż**, ponieważ kiedy kształtowało się nasze pismo, istniało więcej głosek. Wyobraźcie sobie, że inaczej wymawiano **ó** niż **u**, różnie brzmiało **rz** i **ż**, a jeszcze na początku XX wieku słychać było różnicę między **ch** i **h**. Gdyby tak pozostało, uczniowie rzadziej popełnialiby błędy. Po prostu pisaliby tak, jak słyszą.

5 a) Odgadnij hasła.

np. Bałtyckie

pies myśliwski

zamrożona woda

nadprzyrodzona istota

przypuszczalnie

wytrzymałość, odporność

duża grupa ludzi

rzeka w Polsce

b) Wyjaśnij, czym różnią się poszczególne pary wyrazów.

6 Z podanych liter utwórz imiona. Zapisz je poprawnie poniżej. Przy każdym zanotuj w nawiasie, ile ma głosek.

rJyez

naHan

akbuj

naGaźry

Mcłahi

raKyztana

ODRÓŻNIAJ SAMOGŁOSKĘ OD SPÓŁGŁOSKI!

Profesor tłumaczy

Samogłosek w języku polskim jest osiem: **a, ą, e, ę, i, o, u (ó), y**. Jedną z samogłosek zapisujemy na dwa sposoby: **u** lub **ó**. Nie wynika to jednak z różnic w wymowie, lecz z tradycji.

Wszystkie inne głoski to spółgłoski, np. **b, g, ć, m, k, ch**. Jest ich kilka razy więcej niż samogłosek.

1 a) Wąż zjadł z nazw swoich pobratymców – gadów – wszystkie spółgłoski. Dopisz je w odpowiednie miejsca.

_ _ i _ a

_ ó _ _

_ _ o _ o _ y _

_ a _ e _ e o _

b) Żaba też połakomiła się na głoski, ale bardziej smakowały jej samogłoski. Uzupełnij odpowiednie miejsca.

s _ l _ m _ n d r _

r _ p _ c h _

t r _ s z k _

r z _ k _ t k _

c)* Łatwiej było odgadnąć wyraz, mając samogłoski czy spółgłoski? Wyjaśnij, dlaczego.

2 W wyznaczone miejsca wstaw taką samą w każdej kolumnie literę oznaczającą samogłoskę, tak aby powstały poprawne wyrazy.

ST...G

M...S...

P...L...

L...K

L...N

S...K

R...G

S...L...

...K...P

S...NS

P...K

SPRZ...T

B...G

K...S...

K...NT...

...LF

KL...N

K...S

KR...L

PR...S...

M...T...R

M...CH

K...W...

PR...T

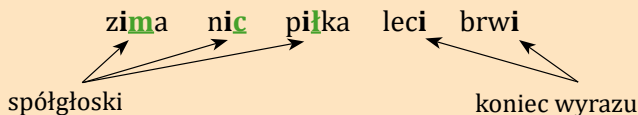
Profesor tłumaczy

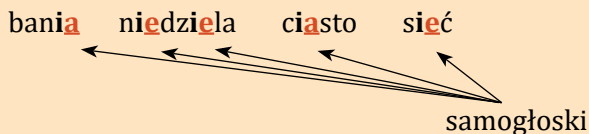
Jedna z samogłosek jest zapisywana przy pomocy litery **i**. Niestety, litera **i** nie zawsze oznacza samogłoskę, czasem oznacza tylko miękkość spółgłoski. Na przykład w wyrazie **nie** jest tylko jedna samogłoska **e**, natomiast znak **i** znaczy tylko, że **n** wymawiamy miękko: **ń**.

Sąsiadujące litery mają tu decydujące znaczenie:

- litera **i** oznacza samogłoskę tylko wówczas, kiedy występuje przed spółgłoską lub na końcu wyrazu.

- litera **i** nie oznacza samogłoski, jeśli występuje po niej inna samogłoska.

- spółgłoska, która występuje przed **i**, zawsze jest miękka, jak **ś, ń, ć**.

3 a) Zaznacz odpowiednio litery, które występują po **i**, na zielono, jeśli oznaczają **spółgłoski**, a na pomarańczowo, jeśli oznaczają **samogłoski**.

miasto film klisza cień dziadziuś blisko litera

samogłoski:

b) Pod każdym z podanych wyrazów wypisz występujące w nim samogłoski.

4 Podane wyrazy podziel na głoski. Pomarańczową kredką zaznacz samogłoski.

Wzór: pianista – pⁱ-a-nⁱ-i-s-t-a

kisiel –

silnie –

pióro –

miło –

miś –

ślicznie –

JEDNA SAMOGŁOSKA = JEDNA SYLABA

1 a) Przeczytaj rytmicznie wylicznkę.

Siedzi diabeł koło krzaka

samogłoski: sylaby:

I się gapi na ślimaka.

samogłoski: sylaby:

Raz, dwa, trzy – wychodź ty!

samogłoski: sylaby:

Jak nie wyjdiesz, będzie draka,

samogłoski: sylaby:

Diabeł wtedy zje ślimaka.

samogłoski: sylaby:

b) Zaznacz na kolorowo wszystkie samogłoski, policz je w każdej linijce wylicznki i uzupełnij wykropkowane miejsce.

c) Policz, ile jest sylab w każdym wersie wylicznki, i wstaw odpowiednią liczbę w wykropkowane miejsce.

d) Uzupełnij wniosek:

W wyrazie jest tyle sylab, ile

2 Oto dwa wierszyki Jana Brzechwy. W obu jest tyle samo różnych wyrazów jednosylabowych: 8. Podkreśl je, a następnie zapisz w zeszyte w kolejności alfabetycznej.

DZIK

Dzik jest dziki, dzik jest zły,
Dzik ma bardzo ostre kły.
Kto spotyka w lesie dzika,
Ten na drzewo szybko zmyka.

LEW

Lew ma, wiadomo, pazur lwi,
Lew sobie z wszystkich wrogów drwi.
Bo jak lew tylko ryknie,
To wróg natychmiast zniknie.

3 Podane nazwy przedmiotów zapisz w środku odpowiednich worków, a dowiesz się, co w prezencie dostali: Wanda, Misia i Paweł.

lalka • czasopismo • żołnierzyki • pierścionek • ciastko • rower •
mikroskop • cukierki • książka • czekoladki • kapelusz • samochodzik

wyrazy dwusylabowe

wyrazy trzysylabowe

wyrazy czterosylabowe

Profesor tłumaczy

Aby poprawnie przenosić wyrazy (kiedy nie mieszczą się w danej linii), koniecznie trzeba je umieć dzielić. Miejsca przenoszenia wyrazów to granice między sylabami. Zasady są proste:

1. Nie wolno dzielić wyrazów jednosylabowych (nawet jeśli są długie, np. ~~strz-ał~~).
2. Nie wolno dzielić liter oznaczających jedną głoskę, np. ~~pac-zka~~, ~~kor-zeń~~.
3. Jeśli na granicy dwóch sylab znajduje się kilka spółgłosek (np. lustr-o), to granicę można wyznaczyć w dowolnym miejscu, byleby w drugiej sylabie (nowej linii) znalazła się chociaż jedna spółgłoska: **lustro**, **lus-tro**, **lust-ro**, ale nie! ~~lustr-o~~.
4. Bywają wyrazy, które można podzielić tylko w jeden określony sposób, np. **przed-miot**, **pań-stwo**. W słowniku ortograficznym będzie to wyraź-

nie zaznaczone, na przykład w taki sposób: **przed•miot, pań•stwo** albo **przed/miot, pań/stwo**.

5. Jeśli na granicy dwóch sylab znajdują się dwie identyczne spółgłoski, to koniecznie trzeba je rozdzielić: np. **pan-na**.

4 Zaproponuj, jak można podzielić na sylaby podane wyrazy.

Wzór: studnia: *stu-dnia* *stud-nia*

plaster

bazgrze

malwa

prosta

5 Skreśl błędnie przeniesione wyrazy i jeśli się da, podziel je poprawnie.

wstąż-	skrz-	le-	mas-	hor-	pos-
ka	at	kko	aż	ror	ąg
.....
.....

6 Podane wyrazy podziel na sylaby.

przepaść –	krokodyl –
naskórek –	przewaga –
oranżada –	szerszeń –
serwetka –	czwartek –

7 Jaś nie potrafił przenieść niektórych wyrazów i dlatego zostawił puste miejsca w dwóch tekstach, które przygotował do gazetki przyrodniczej. Pomóż mu wykonać to zadanie, odpowiednio wpisując podane w ramkach słowa.

gatunku • izolują • gruczołach •
wykorzystują • drapieżnikami

Azjatyckie węże z
..... Rhabdophis tigrinus
mają niezwykle podejście
do jadowitych ropuch: po
zjedzeniu płaza
..... i magazynują część
toksyn ropuchy w
..... na grzbiecie.
Później jad ten
..... do obrony przed
.....

posiadają • zębów • stworzonych •
jakikolwiek • grubość • ludzkiego

Chrząszcze z rodzaju Cyphochilus
..... idealnie białe pancerzyki –
bielsze niż mleko, śnieg, szklivo
..... i większość innych
..... przez naturę jasnych sub-
stancji. Jednocześnie pancerzyki te są
wielokrotnie cieńsze, niż
..... produkowane przez człowieka
materiały. Okazało się, że
..... pokrywy chrząszcza jest około
dziesięć razy mniejsza niż grubość
..... włosa.